

Vergaderjaar 1993-1994

21 882

Wijziging van de teruggaafregeling in de Wet op de vermogensbelasting 1964 inzake beperking van de gezamenlijke druk van inkomstenbelasting en vermogensbelasting

Nr. 8

TWEEDE NOTA VAN WIJZIGING

Ontvangen 9 november 1993

Het voorstel van wet wordt als volgt gewijzigd:

1

Het **opschrift** wordt vervangen door:

Wijziging van de Wet op de vermogensbelasting 1964 (verhoging van de ondernemingsvrijstelling en wijziging van de teruggaafregeling inzake beperking van de gezamenlijke druk van inkomstenbelasting en vermogensbelasting).

2

De **considerans** wordt vervangen door:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is de ondernemingsvrijstelling voor de vermogensbelasting te verhogen teneinde de druk van de vermogensbelasting op ondernemingsvermogen te verlagen, alsmede de teruggaafregeling inzake de beperking van de gezamenlijke druk van inkomstenbelasting en vermogensbelasting te wijzigen ter voorkoming van ongewenst gebruik van deze regeling en het percentage van deze regeling te verlagen;

3

ARTIKEL I wordt als volgt gewijzigd:

a.1. De aanhef wordt vervangen door:

In de Wet op de vermogensbelasting 1964 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

a.2. Na de aanhef wordt ingevoegd:

A.1. In **artikel 7**, tweede lid, wordt onderdeel b vervangen door:

b. indien dat vermogen meer beloopt dan f 131 000: f 131 000 vermeerderd met 50 percent van het vermogen dat f 131 000 te boven gaat, met dien verstande dat niet meer dan f 1 166 000 buiten aanmerking wordt gelaten.

A.2. Het in het derde lid opgenomen bedrag wordt vervangen door:
f 2 201 000.

a.3. Onderdeel A wordt vervangen door:

B.1. In **artikel 14**, vijfde lid, eerste volzin, wordt «80» vervangen door: 70.

a.4. De onderdeelaanduiding «B» wordt gewijzigd in: B.2.

a.5. In het in onderdeel B.2 gewijzigde onderdeel B opgenomen achtste lid van artikel 14 vervalt telkens de Staatsbladaanduiding.

4

In **ARTIKEL II** wordt «1 januari 1991» vervangen door: 1 januari 1994.

TOELICHTING

Inleiding

Op 9 november 1990 is het wetsvoorstel tot wijziging van de teruggaafregeling in de Wet op de vermogensbelasting 1964 inzake beperking van de gezamenlijke druk van inkomstenbelasting en vermogensbelasting bij de Tweede Kamer ingediend. De doelstelling van dat wetsvoorstel is beperkt, te weten het tegengaan van ongewenst gebruik van de zogenoemde samenloopregeling. In een meer algemene discussie, zo heb ik in de memorie van antwoord (blz. 1) opgemerkt, zal de plaats en de rol van de vermogensbelasting in het hedendaagse fiscale stelsel aan de orde moeten komen en uiteraard ook, afhankelijk van de uitkomst, de bijbehorende budgettaire afweging. De beperkte doelstelling van het wetsvoorstel heeft ertoe geleid dat de behandeling van het wetsvoorstel sinds het uitbrengen van de memorie van antwoord geen voortgang heeft kunnen boeken.

Inmiddels is er een uitvoerige discussie ontstaan over de plaats en de rol van de huidige vermogensbelasting. De opvattingen daarover lopen uiteen. Sommigen zijn van mening dat tot algehele afschaffing van deze belasting zou moeten worden overgegaan. Anderen daarentegen zien wel de zin van handhaving van een vermogensbelasting, zij het, dat er dan enige ingrijpende veranderingen zouden moeten worden aangebracht; die wijzigingen zouden met name gericht moeten zijn op verlichting van de druk van de vermogensbelasting in het algemeen en in het bijzonder voor ondernemers. Er zijn intussen twee initiatiefwetsvoorstellen ingediend (kamerstukken II 1992/93, nrs. 23 005 en 23 071).

Uit de discussie tot nu toe over de vermogensbelasting heeft het Kabinet in het kader van de besluitvorming over de begroting 1994 de conclusie getrokken, dat de doelstelling van het in 1990 ingediende wetsvoorstel in ieder geval dient te worden uitgebreid met enkele noodzakelijke maatregelen die ertoe leiden dat de druk van de vermogensbelasting voor ondernemers en directeuren-grotaandeelhouders wordt verlicht. In de onderhavige nota van wijziging stel ik dan ook voor de ondernemingsvrijstelling uit te breiden voor vermogen dat in een onderneming is belegd en voor daarmee gelijkgesteld vermogen zoals de waarde van tot een aanmerkelijk belang behorende aandelen, alsmede de zogenoemde samenloopregeling te versoepelen door het percentage van 80 – in het wetsvoorstel al verlaagd tot 75 – verder te verlagen tot 70.

Met de onderhavige nota van wijziging geeft het kabinet een belang-

rijke aanzet voor de discussie over de plaats van de vermogensbelasting in ons stelsel van belastingheffing. Met de thans voorgestelde wijzigingen kan niet worden volstaan. Ik beraad mij op verdere stappen. Indien een verdere verlaging in het kader van dit wetsvoorstel mogelijk blijkt te zijn, zal verhoging van de belastingvrije sommen hoge prioriteit dienen te hebben.

Het tempo en de reikwijdte van verdergaande maatregelen in de sfeer van drukverlichting van de vermogensbelasting worden mede bepaald door de dekkingsmogelijkheden van de met die maatregelen samenhangende budgettaire consequenties. Naar mijn mening zouden op korte termijn verdere stappen op het punt van drukverlichting van de vermogensbelasting kunnen worden gerealiseerd door binnen de fiscaliteit lastenverschuivingen aan te brengen. Daarbij valt te denken aan maatregelen die liggen in de lijn van het eerdergenoemde initiatiefwetsvoorstel 23 071, waarin onder meer een alternatief is opgenomen voor de in het regeringsvoorstel 21 882 in artikel I voorgestelde zogenoemde 1%-fictie. Ik sluit niet uit dat de met die maatregel beoogde doelstelling – het tegengaan van onbedoeld gebruik van de samenloopregeling van artikel 14, vijfde lid, van de Wet op de vermogensbelasting 1964 – op meer doeltreffende wijze zou kunnen worden bereikt door een maatregel die erop is gericht een einde te maken aan de fiscale voordelen die een directeur-grootdeelaandeelhouder kan behalen indien hij de voor zijn werkzaamheden in de eigen vennootschap te verkrijgen beloning niet aanstonds incasseert, maar in die vennootschap reserveert. De uit een dergelijke maatregel voortvloeiende budgettaire opbrengt biedt perspectief voor verdergaande drukverlichting van de vermogensbelasting. Daarnaast sluit ik niet uit dat voor de verhoging van de belastingvrije sommen nog andere financieringsbronnen kunnen worden aangebord.

Ter toelichting op de wijzigingen merk ik het volgende op.

Ondernemingsvrijstelling

Ingevolge artikel 7, tweede lid, van de Wet op de vermogensbelasting 1964 bedraagt de ondernemingsvrijstelling 100 percent voor ondernemingsvermogen tot en met f 131 000; voor grotere vermogens bedraagt de vrijstelling f 131 000, vermeerderd met 40 percent van het vermogen dat f 131 000 te boven gaat, doch maximaal f 583 000. Ingevolge artikel 7, derde lid, is de vrijstelling op overeenkomstige wijze van toepassing op onder meer aandelen die tot een aanmerkelijk belang behoren.

In het nieuwe onderdeel A.1 wordt het thans voor het bepalen van de omvang van de ondernemingsvrijstelling geldende percentage van 40 verhoogd tot 50 en tevens het thans geldende maximum voor de vrijstelling ad f 583 000 verdubbeld tot f 1 166 000. Voortvloeiende uit deze wijziging wordt in onderdeel A.2 het bedrag waarbij de ondernemingsvrijstelling haar maximum bereikt, aangepast.

Samenloopregeling

In het nieuwe onderdeel B.1 wordt het momenteel geldende percentage van 80 verlaagd tot 70. Net als met de verdubbeling van de ondernemingsvrijstelling wordt ook met de verlaging van het percentage van de samenloopregeling – zij het op indirecte wijze – een verlichting van de druk van de vermogensbelasting bereikt. Deze drukverlichting, die mede is ingegeven om tegemoet te komen aan de grondslagverbreding welke in het kader van de zogenoemde Oort-wetgeving is tot stand gekomen en voor zover terzake in dat kader nog geen aanpassing heeft plaatsgevonden, zal met name worden ondervonden door die belasting-

plichtigen wier gezamenlijke druk van inkomstenbelasting en vermogensbelasting ligt tussen de 70 en 80 percent. Een aantrekkelijk neveneffect van de verlaging van het percentage van de samenloopregeling is het verminderde voordeel dat wordt bereikt met op de werking van de samenloopregeling gerichte constructies: de met elke gulden minder inkomen te behalen belastingbesparing wordt van f 0,80 teruggebracht tot f 0,70.

Inwerkingtreding

De wijziging van artikel II strekt ertoe de inmiddels achterhaalde inwerkingtredingsdatum van 1 januari 1991 te actualiseren. Bij de inwerkingtreding van het wetsvoorstel per 1 januari 1994 zijn de daarin opgenomen bedragen nog niet de bedragen die feitelijk per die datum gaan gelden. Het wetsvoorstel is namelijk zodanig geredigeerd dat de zogenoemde automatische inflatiecorrectie daarna nog toepassing kan vinden.

Budgettaire aspecten

Tenslotte moge ik wijzen op de budgettaire gevolgen van de voorgestelde wijzigingen. Deze bedragen 130 mln. (voor 1994 95 mln.). In de navolgende tabel worden de opnieuw berekende budgettaire gevolgen van het oorspronkelijke wetsvoorstel en de gevolgen van de nota van wijziging nader gespecificeerd.

Budgettaire effecten van het oorspronkelijke wetsvoorstel

- opbrengst introductie fictief loon voor directeurengrootaandeelhouders	30 mln.
- kosten verlaging percentage samenloopregeling van 80 tot 75	- 10 mln.
Saldo opbrengst oorspronkelijke raming	20 mln.
- herziene raming verlaging percentage samenloopregeling van 80 tot 75 (15 mln. i.p.v. 10 mln.); meerkosten	- 5 mln.
Saldo opbrengst	15 mln.

Budgettaire effecten nota van wijziging

Verruiming van de ondernemingsvrijstelling	
- Bruto kosten	- 125 mln.
- Doorwerking naar de samenloopregeling vanwege afname van het gebruik daarvan*	25 mln.
- Netto kosten verruiming ondernemingsvrijstelling (geïsoleerd bezien)	- 100 mln.

Verlaging percentage samenloopregeling van 80 naar 70

- Bruto kosten van verlaging van 75 tot 70 (geïsoleerd bezien)	- 35 mln.
- Besparing op de kosten van verlaging van het percentage van de samenloopregeling door de verruiming van de ondernemingsvrijstelling	5 mln.
Kosten van beide maatregelen tezamen	- 130 mln.

---

* Als een direct gevolg van de verruiming van de ondernemingsvrijstelling neemt het gebruik van de samenloopregeling met circa 25 mln. af.

De Staatssecretaris van Financiën,
M. J. J. van Amelsvoort